

ISSN 2450-6486

<https://osvita.eeipsy.org>DOI: <https://doi.org/10.38014/ehs-ss.2021.3.05>

Світлана ЯГЕЛО,
Галина СТЕЧАК

Дистанційне навчання в умовах пандемії

SVITLANA IACHELO, GALYNA STECHAK. **Distance education in a pandemic.** *The research defines the peculiarities of online learning, implemented at the time of acute respiratory disease COVID 19 pandemic, caused by coronavirus SARS-CoV-2. The paper presents survey results aimed at defining the attitude of students and academic staff towards online learning, highlighting the drawbacks of mentioned above type of education as well as development and implementation of required online resources based on methods and tools that can be used during online learning in order to enhance students' academic performance. The influential peculiarities of distance learning have been suggested and a comparative analysis of traditional and distance learning under the conditions of quarantine has been carried out. Based on the performed analysis, the most important peculiarities have been identified.*

Key words: education, distance learning, online resources, COVID-19, epidemic.

Пандемія коронавірусної хвороби 2019 (COVID-19), яка розпочалася у Китаї, змінила всі сфери соціального життя. Одним із важливих аспектів суспільного життя нашої країни є освіта, яка зазнала суттєвих змін через введення карантинних заходів і як наслідок перехід на дистанційну форму навчання. Для всіх закладів освіти навчальний рік розпочався в умовах, які стали наслідком виникнення епідемії коронавірусної хвороби та глобальних змін через введення обмежувальних карантинних заходів. За короткий термін всі заклади освіти повинні були здійснити перехід від традиційної до дистанційної форми навчання, що сприяло виявленню проблем у сфері освіти та пошуку нових форм і впровадження їх для підтримки високого рівня базових та професійних знань. Усі заклади освіти змушені були розробити спеціальні робочі програми з урахуванням нових умов викладання та провести дослідження щодо готовності студентів перейти на новий формат навчання, а саме наскільки добре вони забезпечені необхідним обладнанням для отримання знань дистанційно, чи мають досвід роботи з необхідними для такої форми викладання програмами та наскільки відчують себе компетентними для онлайн навчання [10; 11; 13].

Питання виявлення недоліків дистанційної форми навчання в умовах епідемії коронавірусу та її розвиток є дуже актуальним на сьогодні і висвітлено у дослідженнях великої кількості науковців. Дослідники зазначають, що часткове використання онлайн формату для студентів та викладачів закладів вищої освіти було вже невід'ємною частиною освітнього процесу [4; 6]. Проте перехід повністю на дистанційне навчання передбачає певну відповідальність й обов'язки для студентів, вчителів і батьків, які є складовими навчального процесу.

Через неможливість використання в умовах пандемії звичної форми навчання, орієнтованої переважно на педагога, виші змушені були запровадити правила та інструкції, які були б орієнтовані на здобувачів освіти і допомагали б полегшенню сприйняття навчального матеріалу.

Усі дослідження особливостей дистанційного навчання в умовах карантину й вимушеної ізоляції скеровані на вивчення думки соціуму, що є активним та невід'ємним учасником освітнього процесу, виявлення оптимальних умов його впровадження й покращення, а також пошук нових форм оцінювання та передачі інформації, яка є необхідною для отримання професійних знань [5]. Отже,

досліджуючи експерименти з виявлення найпоширеніших важливих характеристик дистанційного навчання в умовах пандемії, які проводили провідні фахівці галузі освіти, можна виділити переваги та недоліки такої форми навчання. За опитуваннями, які проводили науковці в багатьох країнах світу, серед головних переваг були виділені доступність, гнучкість, популярність [6], легкий обмін інформацією, інтерактивна інфраструктура програмного забезпечення навчального процесу, можливість використання віртуальних класних кімнат, а також легкий доступ до віртуальних ресурсів [2]. Дистанційне навчання не вимагає присутності на заняттях у закладі вищої освіти, тому студенти мають можливість відвідувати онлайн заняття навіть якщо стан здоров'я не дозволяє робити це особисто. Завдяки такій формі навчання вони можуть отримувати навчальний матеріал у зручний для себе час, а також навчатись у закладі освіти будь-якої країни світу незалежно від місця проживання, що значно спрощує вступ до освітнього закладу й отримання необхідних знань. Використання нових форм подання навчального матеріалу дозволяє отримувати бажаний об'єм знань, який не обмежується навчальним планом, що сприяє підвищенню рівня підготовки. Завдяки новітнім технологіям спрощується процес самостійного навчання, що є важливою складовою навчального процесу.

Наслідком ситуації, що склалася, є зростання загальної цікавості всіх верств населення до дистанційного навчання, про що свідчить збільшення кількості запитів з цієї теми у пошукових сервісах різноманітних інтернет джерел. Це означає, що дистанційне навчання стає популярним як серед учасників навчального процесу закладів вищої освіти, так і серед пересічних громадян і набуває нового змісту.

Метою статті є дослідження недоліків дистанційної освіти під час епідемії коронавірусу, порівняння традиційного дистанційного навчання з дистанційним навчанням в умовах пандемії, виявлення головних умов успішної організації навчального процесу онлайн навчання.

Методи дослідження. При виявленні різниці між традиційним дистанційним навчанням і дистанційним навчанням в умовах карантину застосовувався порівняльний аналіз. Логічний метод використовувався при створенні інструкцій оптимізації умов та засобів навчання та викладання.

Результати дослідження. Незважаючи на значні переваги дистанційного навчання, існує певна кількість недоліків такої форми

освіти. По-перше, це залежність отримання знань від технічних засобів навчання, які є єдиною можливістю зв'язку з викладачем. Не всі здобувачі освіти мають можливість підключення до мережі Інтернет або придбання спеціального обладнання, необхідного для отримання навчальних матеріалів онлайн. Тож для ефективного введення дистанційного навчання було б доцільно впровадити вільне користування послугами Інтернет провайдерів для всіх учасників навчального процесу та забезпечити їх необхідним для дистанційної освіти обладнанням. Це ж стосується якості онлайн ресурсів, які використовують викладачі під час проведення занять [8]. Не маючи можливості повністю синхронізувати існуючі онлайн курси з робочою програмою через терміновість переходу від традиційної форми навчання чи часткового дистанційного навчання до дистанційної освіти як єдиної форми подання знань та навчальної інформації, якість таких ресурсів не завжди відповідала стандартам навчання. Таким чином для успішного викладання потрібні онлайн ресурси високої якості, які будуть відповідати вимогам Міністерства освіти та науки, а також створювати ефективний процес навчання.

По-друге, це певний негативний вплив комп'ютера чи будь-якого іншого пристрою, який студент використовує під час навчального процесу, при недотриманні правил роботи з ними, які передбачені лікарями відповідно до віку та індивідуальних особливостей здобувача освіти. Ці правила мають бути прописані в робочих навчальних програмах закладів освіти, котрих педагоги повинні дотримуватися під час проведення онлайн занять. Зважаючи на правила використання технічного обладнання, необхідного для організації навчального процесу під час дистанційного навчання, не можна не згадати про створення оптимальних умов для успішного сприйняття матеріалу, організації комфортного робочого простору та дотримання спеціального графіку, що повинен бути складений для підтримання балансу між навчанням та відпочинком [7]. Доцільно було б робити періодичні перерви між академічною роботою і виконанням домашніх завдань, які будуть допомагати підтримувати ментальний та фізичний стан студента на належному рівні. Невід'ємними у процесі навчання повинні бути заохочення за добре виконану роботу, котрі спонукатимуть студентів стати активнішими учасниками отримання знань.

На думку багатьох науковців, ще одним з найсуттєвіших недоліків дистанційного навчання є відсутність соціалізації і неможливість

набути навички суспільного спілкування, які є одним з головних факторів співіснування та успішної взаємодії між людьми [12].

Зазначені недоліки є наслідками швидкого темпу впровадження дистанційної форми навчання в умовах пандемії при недостатній готовності методичного та технічного забезпечення. Особливістю такого введення дистанційного навчання є те, що цей перехід виявився примусовим в умовах тотального карантину [3]. До епідемії коронавірусу дистанційне навчання використовувалось як допоміжний ресурс до традиційної форми навчання, що допомагав інтегрувати новітні технології в освітній процес. Тоді як дистанційна освіта під час епідемії COVID-19 була єдиним захисним інструментом навчального процесу в усіх країнах світу.

Незважаючи на те, що в багатьох країнах відбувались природні та техногенні катастрофи, їхні наслідки не мали такого масштабу, як зміни, котрі спричинила коронавірусна хвороба. Учасникам освітнього процесу треба було терміново шукати нові засоби передачі інформації, організації навчання та системи оцінювання, не маючи для цього достатньо знань, навичок та ресурсів. Ці зміни розглядались як короткотривалі, що дозволять підтримати всі сторони процесу навчання до виходу з періоду вимушеної ізоляції.

Проведений аналіз наукових праць, метою яких було порівняння особливостей традиційного дистанційного навчання з дистанційним навчанням в умовах пандемії, дозволив нам виділити основні аспекти, що впливають на якість освіти та рівень успішності й мають бути враховані при розробці нових навчальних програм і навчальних планів [1; 2; 6].

Традиційне дистанційне навчання є добровільним, може поєднувати онлайн і офлайн заняття; включає теоретичні, практичні курси та лабораторні заняття; часто є недоступним здобувачам вищої освіти з особливими освітніми проблемами; передбачає психологічну готовність усіх учасників навчального процесу до цієї форми навчання; адаптовано до існуючих навчальних планів і програм.

Дистанційне навчання в умовах пандемії носить примусовий характер, проводяться лише онлайн заняття; певні види практичних занять не можуть проводитися на належному рівні; доступне здобувачам вищої освіти з особливими освітніми проблемами за наявності відповідного технічного обладнання; немає попередньої підготовленості у студентів та викладачів; неповна відповідність онлайн ресурсів з навчальними програмами.

Для того, щоб оцінити наслідки впровадження дистанційного навчання в умовах швидкого переходу до нової форми отримання знань та вдосконалити матеріально-технічну базу закладів освіти, фахівці галузі освіти розглядають соціальні, особистісні, педагогічні та психологічні особливості впливу навчання на відстані.

Якщо розглядати соціальні аспекти впливу дистанційного навчання, можна говорити про негативне ставлення певної кількості здобувачів освіти та педагогів до дистанційної форми отримання знань. Деякі учасники освітнього процесу вважають, що така форма навчання робить неможливим отримання життєво необхідних навичок суспільного спілкування і може негативно вплинути на розвиток особистості як складової суспільства.

Особистісна складова життя людини теж зазнала певних змін, що вплинули на відносини з членами родини, які проживають на одній території, знизився рівень толерантного ставлення до особливостей інших людей через відсутність щоденних прикладів проявлення толерантності. Крім цього при проведенні дослідження особистої думки студентів, які змушені були залишатися вдома через введення дистанційного навчання, були зафіксовані відповіді про порушення особистісного простору, що негативно впливало на психологічний стан індивіда і сприяло зниженню рівня успішності.

Педагогічна складова особливостей впливу дистанційного навчання на рівень успішності і якість освіти складається з двох протилежних думок. Прихильники першої думки вважають, що впровадження дистанційного навчання знижує рівень освіти через недосконалу систему навчання в умовах пандемії. Недостатній рівень матеріально-технічної бази всіх учасників процесу навчання не дозволяє проводити заняття на такому рівні, який потрібен для ефективного отримання, засвоєння та повторення навчального матеріалу. Для створення ефективного процесу навчання необхідно включати в навчальний план всі види занять, зокрема комбіновані заняття; подання нового матеріалу; закріплення вивченого матеріалу та вироблення практичних умінь та навичок; самостійна робота; заняття-конференція; семінарське заняття; повторення, узагальнення та систематизації вивченого матеріалу. Використання таких типів занять в умовах дистанційного навчання викликає певні технічні труднощі, які треба подолати викладачам при підготовці до занять. На допомогу приходять різноманітні інтернет ресурси, зокрема Zoom, Google Class, Viber тощо. Формат проведення заняття

як перевернутий клас (flipped classroom) передбачає основне засвоєння навчального матеріалу під час самостійного опрацювання поданої теми, а час аудиторної роботи виділяється на виконання завдань, вправ, проведення практичних досліджень, індивідуальні консультації вчителя. Але для того, щоб використовувати такий спосіб передачі навчального матеріалу та опрацювання навичок, необхідно внести суттєві зміни до програми навчання та вдосконалити навчальні плани. Веб-портфоліо, наприклад, допомагає виявити проблемні моменти процесу навчання кожного студента й звернути увагу на теми, що потребують повторного або більш глибокого опрацювання. Веб-портфоліо – це ресурс, який відображає стан навчальних або професійних досягнень власника. Веб-портфоліо студента – веб-сайт, на якому відображаються результати навчання – результати виконання проектних завдань, лабораторних робіт та сумісної діяльності.

Одним з найпопулярніших типів сучасного дистанційного навчання є мобільне навчання, тобто таке навчання, яке передбачає використання портативних технологій, що допускає отримувати навчальний матеріал незалежно від місця проживання. Такий тип дистанційного навчання є дуже актуальним в умовах пандемії коронавірусу, тому що дозволяє не припиняти освітній процес навіть якщо студент або викладач знаходиться в місцях, які не передбачають стаціонарне обладнання, необхідне для зв'язку з усіма учасниками навчання.

Особливу увагу треба приділити використанню віртуальних класних кімнат, які є альтернативою традиційному спілкуванню між педагогом та здобувачем вищої освіти. Відсутність такого спілкування впливає на психологічну складову особливостей дистанційного навчання в умовах обмеження звичних для людини повсякденних дій. Обмеження когнітивної діяльності в процесі навчання, а саме неможливість відвідувати семінари, симпозиуми, конференції, майстер-класи та тематичні зустрічі, також негативно позначається на загальному стані людини і її повсякденній діяльності. Адміністрація закладів вищої освіти стикнулася з проблемою випуску, а також проведення випускних вечорів. Досить довгий час ці заходи були невід'ємною частиною освітнього процесу, але після переходу на дистанційну форму навчання саме в умовах епідемії коронавірусу з'явилась нагальна потреба змінити формат позааудиторних заходів для відновлення традицій навчального процесу.

Розглянувши особливості впливу дистанційного навчання в умовах пандемії за чотирма важливими складовими процесу навчання в закладах вищої освіти, не можна не звернути увагу на вплив організації освітнього процесу та навчального простору в домашніх умовах. Проведення процесу навчання в місцях проживання викликають певні труднощі через більш глибоку участь батьків у їхньому навчанні за рахунок своєї присутності та взаємодії з педагогами та однокурсниками. Перехід на дистанційне навчання сприяє зміні звичного розкладу. Можливість прокидатися пізніше ніж звичайно, проводити більшу частину дня у ліжку чи змінити звичний розклад харчування призводить до зниження рівня активності та може стати причиною ожиріння й інших супутніх захворювань. Тому для того, щоб зберегти звичний рівень фізичної та соціальної активності, потрібно вдосконалити процес навчання, який є невід'ємною складовою життя студентів та займає більшу частину їхнього дня протягом робочого тижня.

Проведений аналіз дає підстави для використання таких особливостей організації навчального процесу, які б сприяли покращенню сприйняття навчального матеріалу студентами, а саме [9]:

- упровадження інноваційних та традиційних методів навчання, адаптованих для використання в умовах дистанційного навчання (словесні, наочні і практичні);
- використання різних засобів навчання, які сприятимуть підвищенню рівня успішності (об'єкти навколишнього середовища, прилади і засоби для демонстраційних експериментів, технічні засоби навчання, прилади для контролю знань і умінь);
- адаптація існуючих онлайн ресурсів до навчальних програм;
- проведення психологічної підготовки та надання психологічної допомоги всім учасникам навчального процесу;
- приділення особливої уваги спеціальним фізичним та розумовим вправам, які скеровані на зняття фізичного та емоційного напруження.

Ще одним актуальним питанням, яке потребує детально вивчення, обговорення та швидкого вирішення, є проблема поєднання декількох навчальних процесів в умовах дистанційної освіти викладачами, які мають власних дітей дошкільного, молодшого шкільного та середнього шкільного віку. У таких умовах викладач повинен відтворювати навчальний процес та передачу

знань для студентів навчального закладу, в якому він працює і водночас наглядати, допомагати та усувати будь-які технічні труднощі власної дитини. Такий конфлікт декількох процесів навчання в одному домашньому просторі суттєво знижує рівень навчання усіх учасників процесу.

Незважаючи на велику кількість недоліків дистанційної форми навчання, яка була терміново впроваджена в умовах введення запобіжних засобів під час епідемії коронавірусу, є педагоги й студенти, які вважають, що дистанційне навчання надає додаткові можливості усім учасникам освітнього процесу. В умовах дистанційного навчання більше уваги приділяється самостійній роботі здобувачів вищої освіти, що сприяє вдосконаленню таких особистісних якостей як самоорганізація, самодисципліна, наполегливість, творчість. Самостійна робота сприяє розвитку пізнавальних здібностей, оволодінню прийомами процесу пізнання, формуванню інтересу до пізнавальної діяльності та поглибленню і розширенню знань, що позитивно впливає на оволодіння необхідними знаннями у процесі навчання.

Дистанційна освіта пропонує нові форми отримання знань, які значно спрощують навчальний процес, а саме відвідування занять у будь-якому навчальному закладі світу, віртуальні подорожі, екскурсії до відомих музеїв, галерей, виставок тощо.

Висновки з дослідження і перспективи подальших розвідок у заданому напрямку. Таким чином, впровадження дистанційного навчання для усіх закладів освіти в Україні та у світі, як єдиної форми навчання, стало новим досвідом з використанням новітніх технологій та повною зміною структури навчання на усіх рівнях. Проте цей процес потребує значних доопрацювань та вдосконалення технічної та методологічної бази навчального процесу для створення високого рівня подання та отримання знань, які є фундаментальними для вищої освіти нашої країни.

Практика показує, що за таких умов через свою специфічність особливої уваги потребує й інклюзивна освіта. І якщо раніше питанням упровадження новітніх технологій у навчальний процес здобувачів освіти з особливими потребами займалась невелика кількість фахівців певних міністерств та відомств, то після змін у системі освіти, котрі були спричинені наслідками епідемії коронавірусу, це питання набуло міжнародного масштабу і зараз йому приділяється особлива увага.

Для людей з обмеженими можливостями навчання є єдиним шансом отримати освіту, яка в подальшому дасть їм змогу набути й вдосконалити професійні навички та отримати достойну роботу для забезпечення необхідного життєвого рівня. В умовах пандемії міністерства розробили інструктивно-методичні рекомендації щодо організації навчання людей з особливими освітніми потребами. У разі запровадження відповідних заходів спеціальні заклад освіти можуть надавати психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові послуги з використанням дистанційних технологій. Водночас під час проведення таких занять педагоги повинні враховувати потенційні можливості та індивідуальні потреби кожної дитини. На жаль, такі рекомендації спрямовані тільки на теоретичну складову процесу навчання людей з особливими освітніми потребами і вимагають подальшого обговорення та розвитку для створення, впровадження та вдосконалення спеціальних методів та ресурсів, які будуть скеровані на ефективну передачу навчальної інформації.

References:

1. Al Lily Abdulrahman Essa; Ismail, Abdelrahim Fathy; Abunasser, Fathi Mohammed; Alhajhoj Alqahtani, Rafdan Hassan. (2020). Distance Education as a Response to Pandemics: Coronavirus in Arab Countries. *Technol Soc*; 63:101317, 2020 Nov.
2. Bond, M., Marin, V.I., Dolch, C., Bedenlier, S., & Zawacki-Richter, O. (2018). Digital transformation in German higher education: Student and Teacher perceptions and usage of digital media. *International Journal of Educational Technology in Higher Education*, 15 (1), 48.
3. Bozkurt, A., & Sharma, R.C. (2020). Emergency remote teaching in a time of global crises due to Corona Virus pandemic. *Asian Journal of Distance Education*, 15 (1), i-iv.
4. Cathy Li, Farah Lalani. (2020). The COVID-19 pandemic has changed education forever. *The Jobs Reset Summit*. 29 Apr 2020.
5. Education and the Pandemic: the attitudes of Ukrainians towards distance learning and External Independent Testing. Ilko Kucheriv Democratic Initiatives Foundation. 3 August 2020.
6. Hodges, C., Moore, S., Lockee, B., Trust, T., & Bond, A. (2020). The difference between emergency remote teaching and online learning. *Educause Review*, (March 27, 2020). <https://er.educause.edu/articles/2020/3/the-difference-between-emergency-remote-teaching-and-online-learning>.
7. Joshi, O., Chapagain, B., Kharel, G., Poudyal, N.C., Murray, B.D., & Mehmood, S.R. (2020). Benefits and challenges of online instruction in agriculture and natural resource education. *Interactive Learning Environments*, 1-12. <https://doi>.

- org/10.1080/10494820.2020.1725896 [Taylor & Francis Online], Olasile Babatunde Adedoyin, Emrah Soykan. COVID-19 pandemic and online learning: the challenges and opportunities. *Interactive Learning Environments*. 02 Sep. 2020.
8. Stechak H., Iahelo S., Chusova O. (2020). Features of distance education organizing in a pandemic. *Wschodnioeuropejskie Czasopismo Naukowe (East European Scientific Journal)*. 2020. № 10 (62). P. 41-46.
 9. Strielkowski, W. (2020). COVID-19 pandemic and the digital revolution in academia and higher education. *Preprints*, 2020040290. <https://doi.org/10.20944/preprints202004.0290>
 10. Vlachopoulos, D. (2020). COVID-19: Threat or opportunity for online education? *Higher Learning Research Communications*, 10 (1). <https://doi.org/10.18870/hlrc.v10i1.1179>
 11. Wang, C., & Zha, Q. (2018). Measuring systematic diversity of Chinese universities: A clustering-method approach, *Quality & Quantity*, 52 (3), 1331-1347.
 12. WHO (World Health Organization), 2020. Coronavirus disease (COVID-19) Situation Report-127, 26 May 2020.

Transliteration of References:

1. Al Lily Abdulrahman Essa; Ismail, Abdelrahim Fathy; Abunasser, Fathi Mohammed; Alhajhoj Alqahtani, Rafdan Hassan. (2020). Distance Education as a Response to Pandemics: Coronavirus in Arab Countries. *Technol Soc*; 63: 101317.
2. Bond, M., Marin, V.I., Dolch, C., Bedenlier, S., & Zawacki-Richter, O. (2018). Digital transformation in German higher education: Student and Teacher perceptions and usage of digital media. *International Journal of Educational Technology in Higher Education*, 15 (1), 48.
3. Bozkurt, A., & Sharma, R.C. (2020). Emergency remote teaching in a time of global crises due to Corona Virus pandemic. *Asian Journal of Distance Education*, 15 (1), i-iv.
4. Cathy Li, Farah Lalani. (2020). The COVID-19 pandemic has changed education forever. *The Jobs Reset Summit*. 29 Apr 2020. <https://www.weforum.org/agenda/2020/04/coronavirus-education-global-covid19-online-digital-learning/>
5. Education and the Pandemic: the attitudes of Ukrainians towards distance learning and External Independent Testing. Ilko Kucheriv Democratic Initiatives Foundation. 3 August 2020. <https://dif.org.ua/en/article/education-and-the-pandemic-the-attitudes-of-ukrainians-towards-distance-learning-and-external-independent-testing>
6. Hodges, C., Moore, S., Lockee, B., Trust, T., & Bond, A. (2020). The difference between emergency remote teaching and online learning. *Educause Review*, (March 27, 2020). <https://er.educause.edu/articles/2020/3/the-difference-between-emergency-remote-teaching-and-online-learning>.
7. Joshi, O., Chapagain, B., Kharel, G., Poudyal, N.C., Murray, B.D., & Mehmood, S.R. (2020). Benefits and challenges of online instruction in agriculture and

- natural resource education. *Interactive Learning Environments*, 1-12. <https://doi.org/10.1080/10494820.2020.1725896> [Taylor & Francis Online], Olasile Babatunde Adedoyin, Emrah Soykan. (2020). COVID-19 pandemic and online learning: the challenges and opportunities. *Interactive Learning Environments*. 02 Sep. 2020.
8. Stechak H., Iahelo S., Chusova O. (2020). Features of distance education organizing in a pandemic. *Wschodnioeuropejskie Czasopismo Naukowe (East European Scientific Journal)*. № 10 (62). P. 41-46.
 9. Strielkowski, W. (2020). COVID-19 pandemic and the digital revolution in academia and higher education. *Preprints*, 2020040290. <https://doi.org/10.20944/preprints202004.0290>
 10. Vlachopoulos, D. (2020). COVID-19: Threat or opportunity for online education? *Higher Learning Research Communications*, 10 (1). <https://doi.org/10.18870/hlrc.v10i1.1179>
 11. Wang, C., & Zha, Q. (2018). Measuring systematic diversity of Chinese universities: A clustering-method approach, *Quality & Quantity*, 52 (3), 1331-1347.
 12. WHO (World Health Organization), 2020. Coronavirus disease (COVID-19) Situation Report-127, 26 May 2020.

Authors

Iahelo Svitlana

*Candidate of Philological Sciences, Associate Professor
of the Department of Ukrainian Studies,
Scientific Secretary*

*Danylo Halytskyi Lviv National Medical University,
Lviv, Ukraine*

<https://orcid.org/0000-0002-9990-1022>

E-mail: syagelo@ukr.net

Stechak Halyna

*Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor
of the Department of
Ukrainian Studies,*

*Danylo Halytskyi Lviv National Medical University,
Lviv, Ukraine*

<https://orcid.org/0000-0002-7112-3409>

E-mail: halynastechak1976@gmail.com

Abstracts

СВІТЛАНА ЯГЕЛО, ГАЛИНА СТЕЧАК. **Дистанційне навчання в умовах пандемії.** У статті висвітлені особливості дистанційної форми навчання, впроваджені в період пандемії гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2. Подані результати опитування, що було проведено з метою визначення ставлення здобувачів освіти та науково-педагогічних працівників до дистанційної форми навчання для виявлення недоліків такої освіти та розробки й впровадження відповідних інтернет-ресурсів на основі методів та засобів, що можуть використовуватися в онлайн навчанні для підвищення рівня успішності студентів. Наведені особливості впливу дистанційної освіти на різні аспекти процесу навчання. Проведений порівняльний аналіз традиційної дистанційної освіти з дистанційним навчанням в умовах пандемії, на основі якого виокремлені найважливіші риси, що найбільше впливають на якість освіти.

Ключові слова: освіта, дистанційне навчання, онлайн ресурси, COVID-19, епідемія.

СВЕТЛАНА ЯГЕЛО, ГАЛИНА СТЕЧАК. **Дистанционное обучение в условиях пандемии.** В статье отражены особенности дистанционной формы обучения, внедренной в период пандемии острой респираторной болезни COVID-19, вызванной коронавирусом SARS-CoV-2. Представлены результаты опроса, проведенного с целью определения отношения соискателей образования и научно-педагогических работников к дистанционной форме обучения для выявления недостатков такого образования, а также разработки и внедрения соответствующих интернет-ресурсов на основе методов и средств, которые могут использоваться в онлайн обучении для повышения уровня успеваемости студентов. Приведены особенности влияния дистанционного образования на разные аспекты учебного процесса. Проведен сравнительный анализ традиционного дистанционного образования с дистанционным обучением в условиях пандемии, на основе которого выделены важнейшие черты, наиболее влияющие на качество образования.

Ключевые слова: образование, дистанционное обучение, онлайн ресурсы, COVID-19, эпидемия.

SWIŁANA JAHEŁO, HAŁYNA STECZAK. **Zdalne nauczanie w warunkach pandemii.** W artykule opisano cechy zdalnego nauczania, wprowadzonego w okresie pandemii ostrej choroby układu oddechowego COVID-19 wywołanej przez koronawirusa SARS-CoV-2. Przedstawione wyniki badania ankietowego przeprowadzonego w celu określenia stosunku uczących się i pracowników naukowo-pedagogicznych do nauczania zdalnego w celu zidentyfikowania wad takiego kształcenia oraz opracowania i wdrożenia odpowiednich zasobów internetowych w oparciu o metody i narzędzia, które można wykorzystać w kształceniu online w celu polepszenia wyników nauki studentów. Podano specyfikę wpływu kształcenia na odległość na różne aspekty procesu uczenia się. Przeprowadzono analizę porównawczą tradycyjnego nauczania na odległość i nauczania zdalnego w warunkach pandemii, na podstawie której wyodrębniono najważniejsze cechy mające największy wpływ na jakość kształcenia.

Słowa kluczowe: edukacja, nauczanie zdalne, zasoby internetowe, COVID-19, epidemia.